

Tématem bakalářské práce Ivety Novákové bylo zpracování hlavních rysů vývoje přirozené měny obyvatelstva v politickém okrese Kutná Hora na přelomu 19. a 20. století. Cílem bylo přispět k poznání regionálních odlišností populačního vývoje tohoto období v rámci Čech. Kutnohorskou patřilo totiž k oblastem hospodářsky spíše zaostávajícím, s vyšším podílem obyvatelstva příslušného k zemědělství. Podobně zaměřené studie jsou zatím pro Čechy spíše výjimečné.

Iveta Nováková si za téma bakalářské práce vybrala námět méně obvyklý, který předpokládá časově náročnou ruční excerpce značného objemu dat z pramenů (jednotlivých svazků Oesterreichische Statistik), které nejsou dostupné v tabulkovém procesoru. Zároveň se musela krom historicko-demografické literatury seznámit i se základní literaturou k dějinám regionu ve studovaném období. Výsledkem jejího výzkumu je práce o rozsahu 49 stran, která obsahuje požadované náležitosti a má obvyklou strukturu, včetně úvodu, představení základních pramenů a literatury, metod práce a vlastní náplně práce, kterým je jednak charakteristika politického okresu Kutná Hora ve studovaném období, jednak vývoj přirozené měny obyvatelstva v tomto okrese.

U bakalářských prací se předpokládá znalost základních metod demografické analýzy a to, jak je student umí aplikovat. To autorka prokázala. Z absolutních dat o počtech obyvatel studovaného okresu a počtech jednotlivých událostí získala hrubé míry, pokud to data umožnila, zpracovala i další ukazatele, především struktury: například skladbu snoubenců dle rodinného stavu, věku a náboženského vyznání, skladbu narozených dětí dle rodinného stavu matky, skladbu zemřelých dle příčin smrti. Pro všechny tři soubory demografických událostí zpracovala i sezonní rozložení.

Také kapitola věnovaná charakteristikám okresu obsahuje některá data týkající se populačního vývoje, konkrétní rozbor sídelní struktury, ale především rozbor skladby obyvatelstva dle věku a rodinného stavu dle sčítání 1880. Vzhledem k tomu, že charakteristiky získané pro okres Kutnou Horu důsledně srovnávala s daty za Čechy, mohla zároveň komentovat případné rozdíly, respektive pokusit se tyto rozdíly vysvětlit na základě znalostí socioekonomického vývoje regionu na konci 19. století.

V práci se však odrazily nezkušenost autorky s koncipováním delšího textu a nepozornost; v textu zůstaly nepřesnosti ve stylistice, překlepy; v kapitolách 4 a 5 jsou chybně očíslované podkapitoly, v názvu obrázku 4 je rovněž chyba. Popis skladby snoubenek dle věku na straně 28 neodpovídá datům v tabulce 10 na téže stránce. V práci zůstala chybná tabulka „Skladba snoubenců dle rodinného stavu“ (tabulka č. 9 na straně 27). Pasáže, v nichž se snaží o zařazení vývoje obyvatelstva studovaného okresu do širších souvislostí, jsou také poplatné její malé zběhlosti v příslušné literatuře, respektive trpí přílišnou stručností.

Přes uvedené výtky splňuje podle mého názoru práce Ivety Novákové „Vývoj obyvatelstva v politickém okrese Kutná Hora v letech 1880-1910“ nároky kladené na bakalářské práce v oboru demografie a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 23. srpna 2017

Doc. RNDr. Ludmila Fialová, CSc.